

TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNDE ALGILANAN STRES VE BEDENSELLEŞTİRME İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Esra Emekli¹, Melisa Korkmaz², Emre Emekli³, Uğur Doğan⁴, Ali Ercan Altınöz⁵

¹Eskişehir Şehir Hastanesi, Psikiyatri Kliniği, Eskişehir

²Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Eskişehir

³Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Eskişehir

⁴Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı, Eskişehir

⁵Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Eskişehir

Giriş: Tıp öğrencileri, yoğun akademik program, mesleki beklentiler ve kişisel zorluklar nedeniyle yüksek düzeyde stres altındadır. Bu çalışmada, tıp öğrencilerinde algılanan stres düzeyleri ile bedensel belirtiler arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi ve bu belirtilere yapılan bedensel ve ruhsal atıflar ile sağlık anksiyetesinin rolünü değerlendirmek amaçlanmıştır.

Yöntemler: Etik kurul onayı Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden alınmıştır (28.05.2025/19). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde öğrenim gören 238 öğrenciye sosyodemografik bilgi formu, Algılanan Tıp Fakültesi Stresi Ölçeği (PMSS-TR), Bedensel Duyumları Abartma Ölçeği (BDAÖ), Belirti Yorumlama Ölçeği (BYÖ) ve Sağlık Anksiyetesi Envanteri (SAE) uygulanmıştır. Veriler Spearman korelasyon testi ile analiz edilmiştir.

Sonuçlar: Katılımcılardan 68'i son bir yılda sıklıkla bedensel bir şikayeti olduğunu belirtmiş; bu kişilerden 34'ü bu nedenle hastane başvurusunda bulunmuş ve 15'i psikiyatri dışı bir tanı almıştır. 27 kişi ise bu bedensel şikayeti nedeniyle psikiyatriye yönlendirilmiş ve 16 kişiye bu değerlendirme sonucunda psikiyatrik bir tedavi başlanmıştır. Bedensel belirtileri olan öğrencilerin %45.3'ü en az bir kez bedensel şikayeti nedeniyle devamsızlık yaptığını bildirmiştir. Katılımcıların PMSS-

TR, BDAÖ ve SAE puan ortalamaları sırasıyla 43,30±8,77; 29,24±6,25; 18,70±7,52'dir. BYÖ alt boyutlarında en yüksek puan, normalleştirilen atfa aittir. Herhangi psikiyatrik ve tıbbi tanı ile ilişkilendirilmeyen bedensel belirtileri olan öğrencilerin algılanan stres ve sağlık anksiyetesi puanları anlamlı düzeyde yüksektir (sırasıyla p=0,007; p=0,028). PMSS-TR ile ruhsal atıf (p < 0,001; r=0,281), bedensel atıf (p=0,048; r=0,128), BDAÖ (p < 0,001; r=0,247) ve SAE (p=0,004; r=0,186) arasında pozitif korelasyon saptanmıştır.

Tartışma ve Sonuç: Literatürde tıp öğrencilerinde yüksek düzeyde algılanan stres ve somatik semptomlar gösterdiği vurgulanmıştır. Bu çalışmada, özellikle tıp eğitimine özgü stres kaynaklarının; bedensel belirtiler, sağlık anksiyetesi ve bu belirtilere yönelik ruhsal-bedensel atıf biçimleri ile ilişkili olduğu gösterilmiştir. Bedenselleştirme eğilimi; derslere devamsızlık, akademik performans düşüşü, sağlık hizmetlerinin gereksiz kullanımı ve ruhsal iyi oluş üzerinde önemli etkiler yaratabilir. Bu nedenle tıp fakültesi öğrencilerine özgü stresle başa çıkma ve bedensel belirtilerle ilişkili müdahale programlarının geliştirilmesi, hem bireysel hem de sistem düzeyinde önemli bir ihtiyaçtır.

Anahtar Kelimeler: Bedenselleştirme, algılanan stres, tıp eğitimi, sağlık anksiyetesi